

Програма Ради Європи HELP

Програма Ради Європи HELP (Human Rights Education for Legal Professionals = Навчання у сфері прав людини для представників юридичних професій) – освітня програма, що впроваджується в рамках Ради Європи (далі - «РЄ») з 2006 року. Вона реалізується у відповідності з Рекомендацією (2004)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо застосування ЄКПЛ в університетській освіті та професійній підготовці практикуючих юристів (суддів, прокурорів, адвокатів та інших юристів), Інтерлакенською декларацією (2010) і Брайтонською декларацією (2012). Програма фінансується Трестовим фондом з прав людини, заснованим у березні 2008 року Норвегією спільно з РЄ та Банком Розвитку (структурою РЄ). Пізніше до Фонду приєдналися ще кілька країн.

Основною метою програми HELP є сприяння державам-членам у застосуванні ЄКПЛ на національному рівні. Її діяльність спрямована на зміцнення можливостей суддів, адвокатів і прокурорів усіх 47 держав-членів застосовувати ЄКПЛ у своїй повсякденній роботі. Методики і матеріали HELP систематично використовуються в усіх заходах, що проводяться РЄ в країнах-членах і спрямовані на зміцнення ролі ЄКПЛ, включаючи заходи в рамках спільних програмах ЄС та РЄ.

Необхідність програми HELP, серед іншого, пов'язана з тим, що ЄСПЛ, отримуючи постійно зростаючу кількість скарг, намагається зменшити цей тиск на себе шляхом навчання представників правової сфери ефективно і правильно застосовувати ЄКПЛ у своїй практиці. Такий підхід дає можливість максимально захистити порушені права, проте без спеціальної підготовки учасників процесу реалізація такого масштабного завдання неможлива.

Тому програма HELP і є тією платформою, яка об'єднує всі зацікавлені національні інститути з підготовки суддів і прокурорів, адвокатські асоціації, які, ефективно взаємодіючи між собою, будуть відігравати ключову роль у подальшому розширенні курсів з ЄКПЛ, підвищенні кваліфікації спеціалістів з прав людини, організації «пілотних» дистанційних курсів.

Мережа HELP складається з представників національних установ підвищення кваліфікації суддів і прокурорів та адвокатських об'єднань з 47 країн-членів РЄ. Вона заснована на взаємодії, її члени збираються щорічно для обміну досвідом, взаємних консультацій та прийняття «дорожньої карти», що містить теми, які стануть пріоритетними при розробці нових навчальних програм і матеріалів HELP.

Інформаційний центр програми HELP в Україні (information point), який налагоджує зв'язок з об'єднаннями адвокатів, представляє **Ігор Караман** (Національна асоціація адвокатів України), i.karaman@unba.org.ua.

Сайт програми HELP (<http://www.helpcoe.org>) є відкритим та доступним для всіх зацікавлених користувачів. Він пропонує безкоштовне самостійне вивчення та дистанційне навчання стандартам ЄКПЛ. На сайті також є форум для дискусій та обговорень питань, пов'язаних з правами людини. Там само можна знайти широкий спектр навчальних ресурсів з питань Конвенції та практики ЄСПЛ, розроблених і зібраних програмою HELP та перекладених на мови держав-членів. Ці матеріали включають в себе навчальні посібники з методології та основних положень ЄКПЛ, а також довідники, типові навчальні програми, приклади курсів, презентації, роботу зі справами, курси електронного навчання, присвячені різним статтям і темам ЄКПЛ.

Головну сторінку програми викладено в англomовному інтерфейсі. Однак, обравши в правому нижньому кутку в рубриці «National pages» (національні сторінки) країну «Ukraine» (Україна), можна перейти на українську версію веб-порталу. Втім, слід зауважити, що порівняно з англomовною версією, україномовна версія сайту є досить

обмеженою за наповненням та не містить всі ті матеріали та інформацію, які є на англomовній версії. Натиснувши в україномовній версії сайту на рубрику «Навчальні матеріали» у верхній стрічці, можна знайти низку онлайн-публікацій з питань Конвенції та практики ЄСПЛ.

Однак основні навчальні інструменти, курси та матеріали знаходяться саме на англomовній сторінці програми. Так, натиснувши в верхній стрічці на рубрику «Training resources» (навчальні ресурси), бачимо два типи ресурсів: HELP training platform (навчальна платформа HELP) та Main courses (головні курси). Головні курси розбиті по 4 категорії: статті Конвенції, теми з прав людини, вивчення справ (кейс стаді) та методологія навчання.

Навчальна платформа HELP передбачає **дистанційні** (distance-learning) курси та курси для **самостійного проходження** (self-learning courses).

Дистанційні курси доступні для відібраних юристів, які беруть участь в пілотних курсах, модерованих національними наставниками. На сьогодні наявні ресурси з наступних тем: критерії прийнятності заяв, що подаються до ЄСПЛ, питання боротьби з дискримінацією, пошук притулку, бізнес та права людини, хімічні прекурсори, заходи, альтернативні утриманню під вартою, сімейне право та правосуддя, спрямоване на захист дітей, мова ворожнечі та злочини на ґрунті ненависті, міжнародна співпраця в кримінальних справах, вступ до Конвенції, торгівля людьми тощо.

Дистанційні курси та курси для самостійного проходження є доступними для будь-якого користувача, який створив обліковий запис на сторінці <http://help.ppa.coe.int/login> (процедура займає всього кілька хвилин). Навчальні матеріали по кожній статті Конвенції, вивчення справ ЄСПЛ та різні теми з прав людини доступні на різних мовах.

Створення облікового запису робиться за посиланням <http://help.ppa.coe.int/login>, яке супроводжується україномовною або російськомовною версією сайту (мову можна обрати в правому верхньому кутку). Після входження в обліковий запис інтерфейс буде частково російською, частково англійською мовами, а деякі з наявних курсів – українською.

Усі навчальні ресурси програми HELP розробляються міжнародними експертами, а потім адаптуються з урахуванням національних правових систем. Тому вони задовольняють особливі потреби юристів у навчанні і гнучкі в застосуванні.